

IOANA DRĂGAN

Ioana Drăgan (n. 1969, București) a absolvit Facultatea de Litere la Universitatea București. Este doctor în filologie cu o teză despre *Romanul popular în România în secolul al XIX-lea* – teză publicată în două ediții (Casa Cărții de Știință, Cluj, 2001 și 2006).

Editorial, a debutat în 1997 cu volumul de proză scurtă *Vietăți și femei*, Cartea Românească și ASB – Premiul de debut al Uniunii Scriitorilor din România. A semnat apoi proză scurtă, romane ori volume de publicistică: *Poveștile Monei* (Atlas, 1999), *Bibliotecile din oglindă* (ALLFA, 2007), *Mafalda* (ALLFA, 2009), *Gripa. O poveste de Crăciun* (Tracus Arte, 2021), precum și antologia *Povești misterioase cu femei și alte vietăți* (Litera, 2022).

Între anii 1995 și 2012, a lucrat ca jurnalistă de televiziune, moderatoare și producătoare de emisiuni culturale la Televiziunea Română. În prezent, conduce Direcția Generală a Reprezentanțelor din Străinătate ale Institutului Cultural Român. ■

IOANA DRĂGAN

O poveste de Crăciun

Se gândise atunci c-a dat norocul peste ea când nici nu se mai aștepta și că, poate, viața potrivește uneori piese de puzzle răzlețe și rătăcite în lumea largă.

În fond, se nimerise pur și simplu să fi fost ea de gardă, să fi fost el grăbit să plece și să nu poată din cauza gripei. Să zică „da" pentru prima dată, când de obicei spunea „nu", și uite așa se îmbinaseră toate, ca și când acolo le-ar fi fost locul dintotdeauna… sau, cum ar spune doamna Hortensia de-acolo de unde poate c-o veghează, cu glasul calm, blând și așezat:

– În viață contează fiecare clipă, dar cea mai însemnată este clipa aia când lumea toată e a ta, fetițo, când te-ai aprins ca o scânteie și te lași purtată unde vrea soarta… ca un fulg. De nea!

În timp ce Adam dormea adânc, se trezise brusc în miez de noapte, mai trează ca niciodată, cu ochii larg deschiși, privind la viscolul de-afară și la bărbatul ăsta necunoscut care-i intrase în sânge ca un microb. Realizase că nu aflase mare lucru despre el. Oricum nici nu prea conta, în fond. Ar fi putut să-i spună orice… cine să controleze și de ce?

Andra cu siguranță că i-ar fi scotocit prin toate buzunarele, i-ar fi umblat prin telefon și, nebună cum e, ar fi cerut relații de la sediul ONG-ului din România… să afle ea din surse sigure cine e și ce învârte și, mai cu seamă, dacă merită sau nu să se încurce cu el, insistând să-i precizeze, cu subiect și predicat, că ea ar fi făcut altfel și că ea, *în-tot-dea-u-na*, ar fi ales altceva. O și auzea cum ridica vocea și, odată cu ea, îi auzea și pe toți ceilalți, pe Mami și pe Tăticu, pe tanti Carolina, pe dobitocul ăla de nenea Puiu cu sfaturi, avertismente, critici și opreliști.

– Fată dragă, cum poți să fii așa de încrezătoare? Ce dacă-l cheamă Adam? Și pe tine, Eva? E o simplă întâmplare… Cine s-a fript cu ciorbă suflă și-n iaurt!

Își auzise foarte limpede în mijlocul furtunii de afară care zgâlțâia obloanele, vocea aia din subconștientul care se încăpățâna să nu adoarmă, șuierându-i necruțător că ar face bine să-și aducă aminte de cum crezuse tot ce-i spunea Paul, câte-n lună și în stele, în urmă cu *douj* de ani și mai bine, povești dulci de iubire și asigurări pe viață. Cum crezuse ea, ca o nătângă, că el e alesul, ursitul ei visat în noaptea de Bobotează, că o să curgă numai lapte și miere și valuri de șampanie la ofițerul stării civile și cum Mami și Tăticu, de-o parte și de alta, o să zâmbească tâmp și fericit în albumul lor de nuntă înconjurat de îngerași și inimioare.

Și dac-ai fost atunci o proastă, draga mea, când mândria Banatului îți spunea brașoave pe bandă rulantă, povești de adormit copiii și te ducea cu zăhărelul, e obligatoriu acum să se repete istoria? S-o iei de la capăt ca și cum s-ar fi oprit timpul în loc și tu ai fi rămas aceeași fată naivă și credulă?

Vocea din sinapse, nedumerită și dezaprobatoare, cu un ton antipatic de GPS care te ceartă când greșești drumul pe care i l-a indicat, se încăpățâna să-i transmită un mesaj subliminal de

alertă. Ca s-o electrocuteze și s-o scoale din letargia asta romantică și leșinată!

– Bip, bip, Eva! Deschide ochii!

Pe nesimțite, se făcuse deja dimineață.

Crăciunul trecuse ca un vis frumos.

După încă două zile de îngheț și viscol neîntrerupt, venise un val de căldură, care topise zăpada, și odată cu el apăruse, previzibil, și un nou episod de gripă.

Urlau toate televiziunile, care dădeau în buclă știri alarmiste și reportaje cu bolnavi care nu făceau decât să strănute și să tușească, acuzând sistemul medical de toate nenorocirile. O pufnise și râsul că toți răciții ăștia le luaseră fața celor mulți care se întrecuseră cu gluma și de Crăciunul binecuvântat din acest an, ca de fiecare dată, nimicind la greu sarmale, salată de boeuf, friptură, tobă și cârnați, ca să nu mai vorbim de tonele de băutură! Valuri-valuri!

Telefoanele lor mobile începuseră să sune fără întrerupere.

De la spital o sunase deja de câteva ori Sanda și făcuse greșeala să răspundă.

Marele Șef de secție, doctor Mirel Constantin, cu majuscule și când se autocontempla în oglinda de la toaleta medicilor, înnebunise cu totul. Se trezise cu nu știu câți medici lipsă de Crăciun și acum nu mai făceau față, convocase pe toată lumea înapoi pe secție. Nu-l interesau pe el liberele lor, recuperările și concediile, *de-loc*, dar *de-loc*, aude toată lumea?, să vină toți urgent la lucru, e pandemie, ce mama dreacu', așteaptă invitații speciale de la virus?

Colac peste pupăză, primise și un telefon de acasă. Mami o anunțase că Tăticu se îmbolnăvise. Cam exagerase de sărbători, își imaginase ea cu ce, dar se pare că nu de la țuică și vin fiert i se trăgea de data asta și nici de la stomac.

Tăticu făcuse temperatură, febră mare, și de două zile nu se putuse ridica din pat.

– Și ce mă fac cu el, Eva, mami? Că știi că e ca un catâr. Nu vrea doctori, nu ia pastile, nu bea ceaiuri, cică ce e porcăria asta? Ce-i dau eu lui să bea pișoarcă? E convins că nenea Puiu i-a

dat gripă alaltăieri când au fost la noi, de Crăciun. S-a luat la colți cu tanti Carolina pe tema asta și-acu s-a-nchis la noi în cameră, la izolare! De unde înjură și urlă ca nebunu' de l-a auzit și Clio, care vrea să cheme SMURD-u'!

I-ar fi lăsat pe toți baltă cu mare grație și fără nici un regret.

În fond, își amintiseră de ea doar pentru că aveau nevoie, nimeni nu pusese întrebarea politicoasă,ce faci? Nici gând de amabilități și urări de la mulți ani, în schimb, convocări pe toată linia, să se alinieze rapid doamna doctor și să vină repede, când?, ieri dacă se poate! Doar de ce se făcuse ea doctoriță, să aibă viață personală? Să-i tihnească Crăciunul?

Adam vorbea mult, tot timpul, de fapt, cu diverse persoane în engleză, în norvegiana aia imposibilă, în germană, era din ce în ce mai nervos și părea că se ceartă cu toată lumea cu care intra în legătură. Îl urmărea atentă din mijlocul patului unde se cuibărise, așteptându-l răbdătoare să-și încheie runda de conversații și s-o iubească cu pasiunea cotropitoare pe care i-o arătase în ultimele zile și care o inflamase ca pe o torță vie.

Surpriza, deloc plăcută, venise neașteptat, ca un duș rece, când îi era lumea mai dragă.

Adam primise de dimineață un telefon din Norvegia. Era în baie, se bărbierea, și-și lăsase mobilul în pat. Telefonul sunase lung de câteva ori la rând, insistent, fără întrerupere, o dată, de două ori… de cinci ori, părea o urgență. I-l luase să i-l ducă, într-un gest familial și intim, de nevastă grijulie. Doar că, nu se putuse stăpâni și, mai mult intrigată decât curioasă, citise pe ecran numele afișat.

– Chiar așteptam telefonul ăsta. *Thank you, Eve.*

Se așezase pe marginea patului, năucită și confuză, cu speranța că, poate, nu a înțeles prea bine și că, în fond, de ce să se lege la cap fără s-o doară? Era treaba ei?

Adam ieșise din baie cu o mină preocupată, cu trusa lui de voiaj în mână, și-n timp ce începuse să-și strângă, cu o rapiditate dezolantă, toate lucrurile, îi spusese scurt și sec:

– Eu trebuie să prind neapărat un zbor diseară, așa că, hai, grăbește-te. În jumătate de oră plecăm. *Sorry!*

Avea un ton poruncitor și lipsit de orice urmă de căldură, ca și cum, gata, s-a rupt filmul, ce mai vrei?!

Nu mai voia nimic altceva decât să-și facă și ea valiza și să se gândească de două ori înainte de a-l întreba direct și drept în față. Numai că nu se putuse stăpâni și, asta e, ce-i în gușă și-n căpușă, vorbele îi țâșniseră din gură:

– Tu lucrezi pentru ăștia de la *Barnevernet?*

Adam îi ocolise de data asta privirea în care se putea citi, neîndoielnic, o neîncredere plină de speranță, dar și o anume dezamăgire care masca dezgustul.

Tăcuse pentru câteva momente, apoi încuviințase din cap și-i întorsese spatele ca să se lege la șireturi. După încă alte câteva minute, care trecuseră parcă și mai greu, Adam își pusese geanta pe umăr și îi spusese:

– *Let's go now!* Fac rapoarte pentru *Barnevernet* când e vorba de copii abuzați. Sigur, asta-i doar o parte din munca noastră. Facem și multe altele…

Barnevernet… sistemul de protecție a copiilor din Norvegia și un nume de coșmar în România!

– Niște criminali! Auzi, domne, cu ce-au venit ăștia și aici?! Să nu mai ai voie să dai o palmă la fund unui copil că, gata, te-a încadrat și te-a legat: l-ai abuzat cică pe micuț. Fizic și psihic!

De când cu scandalul cu *Barnevernet*, care luase în custodie copiii unei familii de români și-i dăduse spre adopție altora, Tăticu se ambalase rău de tot, ziceai că statul norvegian o răpise chiar pe ea, pe Eva, din bucătărie, nu alta! Semnase petiții, făcuse ședință de bloc cu vecinii revoltați și, culmea protestului, decretase că nu mai pune gura în viața lui pe somonul norvegian, marea lui pasiune culinară, în semn de boicot. Cu greu fusese ținut în casă să nu se ducă la manifestație în fața ambasadei Norvegiei.

– Le dau foc! Mama lor de nenorociți care ne fură copiii!

Mami îl implorase să se potolească fiindcă i-a crescut tensiunea, îi crap-o aortă și gata infarctu'! Ceruse ajutoare și întăriri de la tanti Carolina, care avea mai multă autoritate și care îl convinsese, până la urmă, să se liniștească și să stea naibii în

casă, că nu e de el să fie văzut, în lumea justiției, la televizor cu pancarta „Stop *Barnevernet*! Ucigașul copilăriei!”

– Ce vrei, Fane, să iei un bulan în cap? Să te caut pe la spital? La vârsta ta?

Nenea Puiu nu se potolea, ca de obicei, și mai punea și el gaz pe foc.

– Bă, Fane, dacă mă gândesc mai bine, tu ar trebui să fii de partea cealaltă a baricadei. De partea abuzaților! Că ești parte din sistem!

– Care sistem? Care copii abuzați? De cine, mă? De părinții lor care-i îngrijesc și le dă de mâncare? Al dracului abuz! Dac-o să stăm cu mâinile în sân, bine ne face! Te toarnă vecinu’ din sat, supărat c-ai mai multe prune-n pom, gata, vine *oiengeul* în miez de noapte și-ți ia copilul!

– Dac-așa e legea la ei, iar ăștia de le-a luat copiii i-au bătut. Copiii i-au denunțat și autoritățile s-au sesizat. Din oficiu! Ce te revolți, la noi nu e patria denunțurilor? Tălică, ce consemnai matale, la procese, nu tot denunțuri? Care sunt luate acum literă de lege. Mă fac ceva pe democrația asta și pe drepturile omului!

– Nu-i la fel, ce-mi spui tu, mie?! La noi, deocamdată, să zicem bodaproste, ce zice copilul n-are valoare în instanță. La ăștia i s-a părut doar copilului că l-ai atins cu o mângâiere așa mai apăsată, unu-doi, te încadrează la abuz și te decade din drepturile parentale.

Își amintise, de parc-ar fi fost ieri, de cazul care inflamase pe toată lumea și de seara de Crăciun de-acum mai bine de zece ani când, cu ochii la familia despărțită, toți părinții își strânseseră la piept copii, punând în cui nuielușa. De frică!

Se dezbătuse și la spital, la ea pe secție, întreaga poveste. Erau pro și contra, unii credeau în continuare că bătaia e ruptă din rai și că, desigur, ce atâta tevatură pentru nimic, alții, că bine le face, că poate așa n-o să mai panseze pe bandă rulantă copii învinețiți de lovituri de părinți demenți, în fine, nebunia trecuse și nu rămăsese decât urma cea urâtă a unui nume urât de toți.

Și iată că, nici în cele mai stranii vise, nu și-ar fi imaginat că avea să cadă ca o muscă ametită în plasa unui… răpitor, grăbit s-o înfulece pe nemestecate! Îl și vedea în acțiune, cum intră

înconjurat de polițiști la constatare și târăște copiii în mașina pe care e inscripționată sigla lui *Barnevernet! Horror!*

Adam păruse că-i citește gândurile. O luase prin surprindere în brațe și o încolăcise cu putere până când aproape că-și pierduse suflul, într-o încleștare disperată din care, sleită, nu mai avusese nicio putere să se elibereze.

– Noi suntem salvatorii, Eve. Nu criminalii.

Se suiseră amândoi în mașină, își legase centura de siguranță și mai privise o singură dată în urmă, ca și cum ar fi vrut să înghețe imaginea feerică a Crăciunului alb de care se despărțeau și se îndepărtau. Cu suta la oră cu care gonea Adam spre București!

– Dar ție, Adam, ție îți place ce faci? *Yeah*, *you think you're doing a good job?*

Sperase c-o să-i spună că nu sau că nu prea, sau că nu înțelege nici ea și nici toată lumea ce face el, c-o să-i explice cum e el salvatorul copiilor. Cum e, de fapt, un sfânt, sfântul Nicolae, protectorul orfanilor, ocrotitorul fetelor nemăritate și sărace… cu duhul, care-l așteaptă să facă o minune!

Mașina zbura ca o sanie supersonică pentru că Adam gonea fără frică pe drumul de munte, mult prea repede pentru gheața de pe carosabil.

În așteptarea răspunsului care nu mai venea aproape c-adormise, legănată de iluzii. Și când începuse să și viseze… se făcea că mergea pe un drum îngust fără sfârșit iar din spate, doamna Hortensia îi făcea cu mâna și o chema: Eva, Eva, vino-ncoace! O frână bruscă o aruncase în față într-o fracțiune de secundă. Pusese mâinile amândouă pe bordul mașinii, pe care Adam o oprise în urletul ei necontrolat, și nu mai apucase să vadă decât sângele care se prelingea pe parbriz.

Clipa blestemată!

Nici măcar nu auzise bufnitura pentru că adormise pentru câteva secunde mult prea adânc.

La o curbă dinspre pădure, un câine îi sărise în față și degeaba frânase. Animalul zăcea în mijlocul drumului, cu ochii deschiși și cu limba scoasă dintr-un bot năclăit în bale și sânge.

– *Fucking dog!*

Și-n timp ce Adam se apucase să curețe parbrizul, sărise din mașină să vadă ce-i cu animalul.

Era un câine tânăr, un dulău de pe la vreo stână, după bățul care-i atârna la gât, lățos, cu blană neagră lucioasă și labe groase. Avea spasme și, cel mai probabil, o paralizie de la lovitura care fusese năprasnică.

– *Come and help me, Adam!*

Îl strigase de două ori, fără succes. Avea nevoie urgent de trusa de prim ajutor din mașină și de-o pătură pe care să pună animalul.

– Ai înnebunit? N-am timp, *my dear*, de prostii de-astea. Nu vezi că e pe moarte?!

Nu, câinele ăsta nu avea să moară așa ușor.

– O să se chinuie așa ore în șir, dacă nu-l luăm cu noi la o clinică veterinară. Haide, ajută-mă acum să-l iau din drum!

Nici nu-și dăduse seama că zbiera pur și simplu la el și, într-un gest de disperare, se năpustise în portbagajul mașinii să caute trusa.

Adam venise încet în spatele ei, scosese meticulos rucsacurile și valizele. Probabil că trusa era în spate undeva. I se păruse o eternitate și realizase că aveau dreptate polițiștii să dea amenzi șoferilor, dacă dura atât de mult să găsești ce-ți trebuie în prim-ajutor.

– Du-te în mașină, Eve! *Now!*

Înțepenise când îl văzuse cu crosa de schi în mână. Lovise de trei ori cu vârful de metal. Precis, puternic, letal.

– Nu mai e nimic de făcut. *It's over now.*

Cu siguranță c-ar mai fi fost ceva de făcut, puteam să-l salvez, că de-aia m-am făcut eu doctoriță, nemernicule, ca să alin dureri și să scot din moarte pe cine pot…

– Ce dacă-i câine, să moară ca un câine?! îi strigase în gând, oripilată și tremurând de furie. Nu ești un criminal, nu? Te crezi un mare salvator… Pe bune, Adam?

Și, în timp ce îl privea consternată, fără să poată articula nimic din ce urla în tăcere, Adam curățase meticulos de sânge crosa în zăpada de la marginea drumului și o pusese la loc în portbagaj. Să nu rămână nicio urmă!

– E mai bine așa. Liniștește-te, *my love,* hai gata!

Nu-i venise să creadă cât de rapid se calmase el, conducea sigur și liniștit, cu conștiința lucrului bine făcut înscrisă pe chip. Era din nou surâzător și seducător. Ca și cum nimic nu s-ar fi întâmplat și ar fi putut s-o ia din nou de la capăt.

O adusese până în fața blocului în București unde coborâse din mașina trasă pe dreapta, într-o nebunie de trafic. Staționase aiurea, mașinile și autobuzele îi claxonau din toate părțile.

Nu mai aveau ce să-și spună.

O îmbrățișare rapidă, cumva forțată și stingheră, simțise că i se rupe ceva înăuntru. Avea nodul pus în gât și, din nou, senzația aia de lipsă de aer. Își ferea privirea să nu-i vadă ochii umezi. Când se dezmeticise că va rămâne singură cu valiza în mijlocul trotuarului, Adam se și suise din nou la volan și demarase în trombă, lăsând în urmă doar un fum gros de la toba de eșapament.

– *Bye, Eve. Take care!* ■

(fragment din romanul *Gripa. O poveste de Crăciun*, Tracus Arte, 2021)